

اخبار کوتاه

ترخیص قطعی ۱۲۱۸ دستگاه خودرو از گمرک در ۵ ماهه

براساس اعلام گمرک ایران، ۱۲۱۸ دستگاه خودروی سواری خارجی در پنج ماهه امسال پس از انجام تشریفات گمرکی از گمرکات ترخیص و وارد کشور شده است. ارزش این تعداد خودروی سواری وارداتی به میزان ۲۵ میلیون و ۳۷۱ هزار دلار بوده است.
بنابر این گزارش، در پنج ماهه نخست سال ۱۴۰۲، ۱۱۰۱۴۰۲ گمرک در واردات خودرو سواری فعال بودند که از بین این گمرکات، گمرک شهید باهنر بندرعباس با ترخیص ۴۸۵ دستگاه در جایگاه اول و گمرکات غرب تهران با ۴۳۱ دستگاه و گمرک شهریار (تهران) با ۱۳۱۱ دستگاه در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند. این گزارش با اشاره به اینکه در پنج ماهه سال جاری در مجموع ۲۳۲۳ دستگاه خودروی سواری نودر گمرکات اظهار شده است، می‌افزاید: «از این تعداد ۱۲۱۸ دستگاه ترخیص قطعی وارد کشور و ۱۱۰۵ دستگاه نیز به گمرک اظهار شده است و در جریان تشریفات ترخیص قرار دارد. براساس این گزارش بیشترین تعداد خودروهای سواری در جریان تشریفات ترخیص واردات به گمرک غرب تهران با ۷۶۰ دستگاه اختصاص دارد و گمرکات شهریار (تهران) با ۱۹۳ دستگاه و قزوین با ۷۲ دستگاه در رتبه‌های بعدی قرار دارند.»

وضعیت صادرات فولادها در ۵ ماه نخست

براساس آمار ارائه‌شده توسط انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، در مجموع پنج ماهه امسال، سه میلیون و ۹۳ هزار تن شمش فولاد صادر شده که بیشترین حجم صادراتی فولادی هاست که ۲۴.۸ درصد بیش از میزان صادرات آن در پنج ماهه ابتدایی سال گذشته است که ظرف آن مدت، دو میلیون و ۴۷۸ هزار تن شمش فولاد (فولادمیانی) صادر شده بود. به گزارش ایسنا، پس از آن، یک میلیون و ۳۴۱ هزار تن محصولات فولادی طی مدت مذکور سال جاری صادر شده که نسبت به ۱۶۶ هزار تن صادراتی در پنج‌ماه نخست سال گذشته، ۱۵ درصد بیشتر است. ظرف پنج ماهه امسال یک میلیون و ۱۴۶ هزار تن مقاطع طولیل فولادی صادر شده که نسبت به یک میلیون و ۱۸ هزار تن صادرشده در مدت مشابه سال گذشته ۱۲.۶ درصد افزایش یافته است. صادرات مقاطع تخت فولادی نیز از ۱۴۸ هزار تن در مجموع پنج‌ماه ابتدایی ۱۴۰۱ به ۱۹۵ هزار تن در مدت مشابه سال جاری رسیده که نشان از افزایش ۳۱.۸ درصدی صادرات این مقاطع فولادی دارد. رشد صادرات اما در خصوص آهن اسفنجی رکوردزده و افزایش ۲۳۳.۴ درصدی را به خود اختصاص داده است؛ درحالی که در پنج ماهه نخست سال گذشته حدود ۲۱۳ هزار آهن اسفنجی صادر شده بود، این عدد در مجموع پنج ماهه ۱۴۰۲ به ۷۰۸ هزار تن رسیده که بیشترین رشد صادرات را در این مقایسه آماری ثبت کرده است.

رشد برق تحویلی به صنایع بزرگ کشور

سختگویی صنعت برق گفت: «میزان برق تحویلی به صنایع بزرگ کشور در زمان مدیریت مصرف حدود ۸ درصد نسبت به سال گذشته و ۲۶ درصد نسبت به سال ۱۴۰۰ بیشتر بوده است.» به گزارش تسنیم، مصطفی رحبی مشهدی، مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ضمن قدردانی از وزارت صمت که همکاری بسیار خوبی در دوره مدیریت مصرف و تابستان سخت امسال با وزارت نیرو داشته است، گفت: «بخش صنعت کشور به‌ویژه صنایع بزرگ و انرژی بر، برقی را که می‌توانستند در ساعات اوج مصرف کنند به حداقل رساندند و در عوض مصرف‌شان را به ساعات غیراوج و روزهای تعطیل انتقال دادند.» سختگویی صنعت برق با بیان اینکه میزان برق تحویلی به صنایع بزرگ کشور در زمان مدیریت مصرف حدود ۸ درصد نسبت به سال گذشته افزایش یافته است، گفت: «خوشبختانه این میزان ۲۶ درصد نسبت به سال ۱۴۰۰ بیشتر بوده است. رحبی مشهدی تأکید کرد: ۹۲ درصد مشترکان صنعتی کشور که شامل کارگاه‌های صنعتی و صنعتی هستند هیچ گونه محدودیتی در مصرف برق نداشتند.» سختگویی صنعت برق با اشاره به همکاری خوب مشترکان خانگی در مدیریت مصرف برق گفت: «امسال به‌ویژه در مناطق گرمسیر مانند استان‌های هرمزگان، خوزستان و یوشهر همکاری بسیار خوبی برای مدیریت مصرف برق صورت گرفته است، به‌طوری که میانگین پاداش دریافتی آنها به بیش از ۲۰ هزار تومان رسیده و بیشترین کاهش مصرف برق در این استان‌ها اتفاق افتاده است که نشان می‌دهد حتی در زمان‌های اوج مصرف هم میزان مصرف‌شان تغییری نداشت.» البته برخی کاهش‌های مصرف برق در پایان سخت‌تکزار مشارکت‌تمامی هموطنان که در برنامه‌های مدیریت مصرف برق همکاری داشتند از آنها درخواست کرد در ایام تعطیل هم نسبت به کاهش مصرف برق توجه کافی داشته باشند و همچنین از مسئولان سازمان‌ها، مراکز آموزشی و دستگاه‌های اجرایی نیز درخواست کرد در ایام تعطیل از خاموش بودن وسایل سرمایشی خود اطمینان حاصل کنند.

ظرفیت صادرات سالانه ۲۰۰ میلیون جفت کفش

رئیس اتحادیه تولیدکنندگان و فروشندگان کفش‌های دست‌دوز تهران با بیان اینکه کفش‌های خارجی قدرت رقابت با تولیدکنندگان داخلی ندارند، گفت: «قیمت کفش داخلی رنالی و قیمت خارجی‌های دالاری است و از طرف دیگر کیفیت کفش داخلی بیش مناسب است. البته برخی کفش‌های خارجی به‌صورت کیفیت وارد باسوءا استفاده همان کالا به قیمت ۱۰ برابر فروخته می‌شوند.» رسول شجری در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه کاهش در آستانه مهرماه بازار پرتوقی نیست، اظهار کرد: «همه منتظر بودند مدرسه بازاری ایجاد شود، اما توقع فروشندگان محقق نشد، علت این وضعیت افزایش قیمت‌ها و کاهش قدرت خرید مردم است.» وی با بیان اینکه قیمت کفش حدود ۳۰ درصد نسبت به سال قبل افزایش داشته است، گفت: «در حال حاضر در فصل مدرسه بازار هستیم که فروشنده‌ها منتظر آن بودند اما برآورد از میزان کاهش تقاضا باید بعد از پایان این فصل گفته شود.» شجری درباره قیمت کفش نیز گفت: «قیمت‌ها متناسب با کیفیت و نوع متفاوت است. در کل کالای قاچاق معضلی برای تولیدکنندگان داخلی نیست؛ چرا که کفش‌های خارجی قدرت رقابت با تولیدکنندگان داخلی را ندارند. قیمت کفش داخلی بالای و قیمت خارجی‌ها دالری است. از طرف دیگر کیفیت کفش داخلی نیز مناسب است. البته برخی از کفش‌های خارجی به‌صورت استوک وارد می‌شود و با سوءاستفاده همان کالا به قیمت ۱۰ برابر فروخته می‌شود. گفتنی است از سال ۱۳۹۷ واردات کفش ممنوع است و عمده کفش‌های خارجی به‌صورت قاچاق وارد کشور می‌شود.» وی با بیان اینکه در حال حاضر عرضه کفش بیش از تقاضاست، تصریح کرد: «بنابر این بازار تعیین‌کننده قیمت است. البته افزایش قیمت نسبت به سال قبل به‌دلیل افزایش هزینه‌های تولید بود.» به گفته وی اکنون ظرفیت تولید سالانه بیش از ۴۵۰ میلیون جفت کفش و انواع پایبوش وجود دارد اما مصرف‌کنند ۲۵۰ میلیون جفت در شرایط عادی است. اگر شرایط فراهم شود و تولیدکنندگان با ظرفیت کامل فعالیت کنند می‌توانیم ۲۰۰ میلیون جفت صادرات داشته باشیم.»

اقتصاد

شنبه ۱۸ شهریور ۱۴۰۲ شماره ۳۹۵۵

وزارت اقتصاد پیروز می‌شود یا بانک مرکزی؟

جدال سخت موافقان و مخالفان نرخ ارز پتروشیمی‌ها

تورمی این تصمیم دولت زیاده‌روی و اغراق می‌کنند. یکی از مسئولان وزارت اقتصاد می‌گوید آنچه منتقدان این تصمیم دولت مدعی تبعات تورمی تغییر نرخ تسعیر هستند، فرافکنی و دامن زدن به ایجاد موج تورمی در کشور بوده و ادعاهای اغراق‌آمیز این افراد در هفته جاری از سوی مسئولان وزارت اقتصاد و مدیرعامل بورس کالا پاسخ فنی و کارشناسی داده خواهد شد.

منتقدان می‌گویند این اقدام در سالی که به مهار تورم و رشد تولید نامگذاری شده ضد شعار سال است. مسئولان وزارت اقتصاد می‌گویند سعی کرده‌اند با اقدامات مختلفی از تبعات تورمی این اقدام پیش‌گیری کنند. مرور اظهارات مسئولان وزارت اقتصاد نشان می‌دهد نمی‌توان به‌طور کامل مدعی رد تبعات تورمی افزایش نرخ تسعیر شد اما به‌نظر می‌رسد منتقدان در مورد تبعات

به‌نرخ ۳۷۵۰۰ تومان تغییر یافت. بعد از اعلام این تصمیم دولت تفسیرهای متفاوتی از سوی موافقان و مخالفان این تصمیم دولت مطرح شده است. مسئولان دولتی و بسیاری از کارشناسان از این تصمیم دولت دفاع کرده‌وم می‌گویند عدم اصلاح نرخ تسعیر باعث ایجاد رانت، فساد، تشدید کسری بودجه دولت، کاهش ارزش‌آوری محصولات پتروشیمی و پالایشی و ضدتولید بود. در سویی دیگر

فرهیختگان هفته گذشته بانک مرکزی ایران در مکاتبه با وزارت نفت نرخ فروش حواله مرکز مبادله ارز و طلائی ایران را منای نرخ تسعیر قیمت خوراک و قیمت پایه محصولات پالایشی و پتروشیمی در بورس کالا اعلام کرد. براساس این تصمیم، قیمت پایه عرضه محصولات پالایشی و پتروشیمی در بورس و قیمت خوراک شرکت‌های پالایش نفت و پتروشیمی از ۲۸۵۰۰ تومان

۴ استدلال موافقان تغییر نرخ تسعیر

چندین استدلال برای لزوم تغییر نرخ تسعیر خوراک و قیمت پایه عرضه محصولات پتروشیمی و پالایشی از سوی موافقان این طرح مطرح شده است که در ادامه به‌طور مختصر به آنها پرداخته می‌شود.

کاهش کسری تبصره ۱۴

یکی از مهم‌ترین نقدها به تغییر نرخ پایه عرضه محصولات پتروشیمی و پالایشی با نرخ ۲۸۵۰۰ تومان، این بود که اقدام مذکور باعث تشدید کسری بودجه دولت در تبصره ۱۴ خواهد شد که این اقدام دست دولت در اعطای یارانه‌های نقدی را می‌بندد و حتی شاید دولت مجبور شود برای پرداخت خرید تضمینی پوئل گندم و مواد دیگر این کسری را به شکل‌های دیگری جبران کند که قطعاً تنها راه جبران اقدامات تورم‌زا بود. براساس گزارشی که مرکز پژوهش‌های مجلس در تاریخ ۳ خردادماه ۱۴۰۲ با عنوان «تحلیلی بر منابع تبصره ۱۴ در لایحه و قانون بودجه سال ۱۴۰۲» منتشر کرده مطابق محاسبات کارشناسی در صورت تداوم سیاست تثبیت نرخ ارز ۲۸۵۰۰ تومانی در بخش خوراک، منابع هدف‌مندی با عدم تحقق حدود ۱۴۸ هزار میلیارد تومانی همراه خواهد بود. همچنین نرخ ارز از سامانه نیما بدون تثبیت به نرخ ارز مرکز مبادله و از طلازدیک شود کسری فوق‌الذکر به ۷۰ هزار میلیارد تومان کاهش خواهد یافت.

۲ کمک به بازار ارز

دومین استدلال برای تغییر نرخ تسعیر خوراک و قیمت پایه محصولات پتروشیمی و پالایشی افزایش درآمد‌های ارزی از طریق کنترل قاچاق و مبارزه با فساد و رانت بوده است. استدلال موافقان تغییر نرخ تسعیر این است که با فاصله‌ای که نرخ ارز ۲۸۵۰۰ نرخ مرکز مبادله و نرخ بازار داشت دلال کالاهای واسطه‌ای را زیر قیمت می‌خرد و قاچاق می‌کند. در این صورت خریدار تعهدی برای بازگشت ارز ندارد، درحالی که اگر تولیدکننده اصلی صادرات

تکرار صرف تا صدی تجربه سال ۹۷

یکی از استدلال‌های مخالفان تغییر نرخ تسعیر این است که آنها می‌گویند دولت روحانی از عواقب تورمی تغییرات نرخ تسعیر واهمه داشت و این اقدام را تورم‌زا می‌دانست، اما نکته قابل‌تامل اینکه آنچه در چندماه اخیر در بحث نرخ تسعیر خوراک و نرخ پایه عرضه محصولات پتروشیمی و پالایشی تجربه شد، قیقا فرورصف تا ۱۰۰ تجربه دولت روحانی در سال ۱۳۹۷ است. موضوع از این قرار است که دولت روحانی از ۲۲ فروردین تصمیم گرفت نرخ تسعیر ارز حاصل از صادرات+ نرخ خوراک پتروشیمی+ نرخ منبای قیمت پایه در بورس کالا را همگی ۴۲۰۰ تومان اعلام کند. در ۱۶ مردادماه این نرخ برای تسعیر ارز حاصل از صادرات پتروشیمی به نرخ بازار ثانویه تغییر داده شد اما برای نرخ

تسعیر به همین میزان می‌تواند منجر به افزایش قیمت مواد اولیه و محصولات نهایی وابسته به بخش پتروشیمی شود.

در سمت مقابل، موافقان تغییر نرخ تسعیر می‌گویند تغییر نرخ تسعیر در محصولاتی رخ داده که نرخ عرضه آنها در بورس کالا رقابت‌می‌خورد و یا نرخ ۲۸۵۰۰ تومان عرضه نمی‌شد؛ به‌طوری که ایران در نیمه دوم سال ۱۴۰۱ و در سال ۱۴۰۲ تاکنون شاهد رقابت بین خریداران و لذا تثبیت قیمت‌های نهایی بیشتر از قیمت پایه اعلام‌شده در بورس کالا (۲۸۵۰۰ تومان) بود. بنابراین این افزایش قیمت‌ها عملاً در زنجیره تولید و سبب مصرفی خانوار عملیاتی شده بود و نگرانی در خصوص افزایش قیمت‌ها از این محل بلاحمل است. البته منتقدان می‌گویند چه تضمینی است که با تغییر نرخ تسعیر، نرخ‌های ۵۰ یا ۶۰ هزار تومان در رقابت کشف نشود؟

قیمت‌گذاری پایین قیمت دستوری عملاً موجب افزایش شدید تقاضا در داخل شده است. این رشد تقاضا برای تولید در ادامه زنجیره نیست، بلکه تقاضای صادرات رانتی است. از سوی دیگر دولت برای آنکه بتواند سطح قیمت‌ها را در سطح دستوری حفظ کند به تولیدکننده ازام می‌کند که فروش داخل را افزایش دهد و از صادرات خود بکاهد. در نتیجه عرضه مازاد بر نیاز تولید داخلی، دلال توانسته محصول پتروشیمی را زیر قیمت جهانی بخرد و از مسیرهای مختلف آن را قاچاق کرده و سود بالایی از این محل به دست آورد، موضوعی که در سال ۱۳۹۷ نیز موجب تشکیل تعداد زیادی پرونده قضایی شد. در این خصوص طبق آمارها در سال ۱۳۹۷ حجم تقاضای محصولات پلیمری در دو مقطعی که نرخ ۴۲۰۰ تومان بود، در مقطعی که نرخ نیما مبنا بوده، بسیار قابل‌تامل است. برای مثال در مقطع ۲۲ فروردین تا ۲۳ مهر ۱۳۹۷ که نرخ پایه عرضه محصولات پتروشیمی و پالایشی ۴۲۰۰ تومان بوده، ۸ میلیون و ۵۲ هزار تن تقاضا برای محصولات پلیمری ثبت شده، درحالی‌که از ۲۴ مهرماه که نرخ اصلاح‌شده تا پایان سال حجم تقاضای محصولات پلیمری دو میلیون و ۲۴ هزار تن بوده است. موافقان تغییر نرخ تسعیر می‌گویند این آمارها به‌خوبی نشان می‌دهد دلالت از رانت ارزی نهایت استفاده را می‌کنند و این رانت به تولید نرسیده و کاهش قیمت‌ها در بازار را که هدف دولت است، فراهم نمی‌کند. همچنین موافقان تغییر نرخ تسعیر می‌گویند در سال جاری نیز در مقطع ابتدایی سال تا ۲۰ خرداد درحالی یک میلیون و ۶۶ هزار تن برای محصولات پلیمری تقاضا ثبت شده. با فاصله‌ای در مدت مشابه سال ۱۴۰۱ ۸۷۳ هزار تن بوده است. به عبارتی، افزایش ۱۹۳ هزار تنی تقاضای محصولات پلیمری که جزء ارزشمندترین محصولات صنعت پتروشیمی هستند نشان می‌دهد رانت آن بسیار شریبن بوده است. این گروه استدلال می‌کنند

۳ رشد تولید به جای رشد دلالی

استدلال سوم موافقان تغییر نرخ تسعیر این است که بیشترین نفع از نظام قیمت‌گذاری دستوری و یارانه‌ای نصیب دلالتن می‌شود. آنها می‌گویند با توجه به

اصلاح نرخ تسعیر بدون امضای فرزین

برخی شنیده‌ها حاکی است مصوبه اخیر دولت درخصوص تغییر نرخ تسعیر خوراک و نرخ پایه عرضه محصولات در بورس کالا با تصمیم وزیر اقتصاد و وزیر صمت به دولت آمده و امضا یا تأیید رئیس بانک مرکزی پای این مصوبه دیده نمی‌شود. «فرهیختگان» صحت و سقم این ادعا را نمی‌تواند تأیید کند اما به‌نظر می‌رسد اگر این موضوع صحت داشته باشد، دولت باید فکری برای هماهنگی و همراهی بیشتر تیم اقتصادی خود داشته باشد؛ چرا که در صورت صحت این ادعا (نازیاستی رئیس بانک مرکزی درخصوص تغییر نرخ تسعیر)، این موضوع خبر خوبی به بازار و فعالان اقتصادی نیست و ثانیا عدم هماهنگی و همنوایی تیم اقتصادی دولت می‌تواند ضربه سنگینی به بدنه دولت وارد کرده و اثرات مثبت

در این خصوص وزیر اقتصاد در برنامه میز اقتصاد رسانه ملی می‌گوید: «مورادی که موجب شده تصمیم دولت به‌طول انجامد پیش‌بینی اثرات قیمتی بوده و ما قائل بوده‌ایم که در کنار هدف تولید و رشد صنایع به مهار تورم هم ببندیشیم و موجب شده چندین جلسه مکرر بین بخش‌های مختلف دولت و فعالان صنایع برگزار و راه‌میانه‌ای انتخاب شود تا هم هدف رشد تولید و هم مهار تورم محقق نشود.» خاندوزی در ادامه می‌گوید یکی از بندهای مصوبه اخیر دولت مربوط به جلوگیری از بروز تورم است و وعده‌ای متأسفانه در فضای مجازی با ایجاد فضای روانی به انتظارات تورمی دامن می‌زنند، درحالی‌که برای تأثیرات قیمتی چاره‌اندیشی شده است. اگر قیمت پایه را از ۲۸۵۰۰ به نرخ مرکز مبادله می‌برویم، افزایش قیمت ایجاد می‌شود اما شانسایی دقیقی ایجاد شد و محصولاتی که در سبب مصرفی مردم مهم بودند برای آن موارد صرفاً نرخ ۲۸۵۰۰ در نظر گرفته می‌شود، لذا آثار

۴ گامی برای پیش‌بینی پذیر شدن اقتصاد

دفاع چهارم موافقان تغییر نرخ تسعیر، اصلاح سیاست‌گذاری دولت در دو بخش نرخ خوراک و نرخ عرضه محصولات پتروشیمی و پالایشی است. به اعتقاد این گروه، تعیین نرخ ثابت هفت هزار تومانی برای خوراک گاز، برخلاف سیاست‌های کلی نظام مبنی بر اقتصاد مقاومتی و اصلاح نظام یارانه انرژی بود. به‌عبارت دیگر زمانی که قیمت انرژی در بازارهای بین‌المللی کاهش می‌یافت نرخ خوراک داخلی بسیار گران می‌شد و صنایع داخلی به‌شدت متضرر می‌شدند و در مقابل زمانی که انرژی جهانی گران می‌شد مجدداً عدم تعادل به وجود می‌آمد و شرکت‌ها سود زیادی می‌کردند. به عبارتی، درحالی‌که در یک حکمرانی صحیح نحوه گذاری خوراک باید آینده نگر و مبتنی بر قاعده باشد،

نرخ‌گذاری خوراک باید آینده نگر و مبتنی بر قاعده باشد، داخلی بسیار گران می‌شد و صنایع داخلی به‌شدت متضرر می‌شدند و در مقابل زمانی که انرژی جهانی گران می‌شد مجدداً عدم تعادل به وجود می‌آمد و شرکت‌ها سود زیادی می‌کردند. به عبارتی، درحالی‌که در یک حکمرانی صحیح نحوه گذاری خوراک باید آینده نگر و مبتنی بر قاعده باشد، با اعمال نرخ ثابت موجب می‌شد فعالان اقتصادی نتوانند نرخ آتی را پیش‌بینی کنند و این موضوع در کاهش یا توقف سرمایه‌گذاری‌ها در بخش‌های مذکور موثر بود. درحالی‌که به عبارت دیگر، افزایش جذابیت سرمایه‌گذاری در صنایع منوط به آن است که از نرخ مواد اولیه خود حداقل در یک بازه چندساله مطلع باشند. مدافعان تغییر نرخ تسعیر می‌گویند تغییرات اخیر در سیاست‌گذاری این حوزه وضعیت آینده را پیش‌بینی‌پذیر می‌کند. از سویی دیگر مدافعان تغییر نرخ می‌گویند اعمال نرخ ۲۸۵۰۰ برای قیمت پایه محصولات و در یک سنوارت مثبت برای دلالتن ایجاد کرده بود و در سویی دیگر سود قابل‌توجهی را برای صنایع فراهم می‌کرد اما صنایع می‌دانستند این سود کوتاه‌مدت است و عملاً منجر به سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی نمی‌شد.